

Jakobus 5: 12

De woorden die Jakobus in dit enkele vers spreekt komen sterk overeen met de woorden van Jezus in de Bergrede:

Maar Ik zeg u, in het geheel niet te zweren: bij de hemel niet, omdat hij de troon van God is, bij de aarde niet, omdat zij de voetbank zijner voeten is, bij Jeruzalem niet, omdat het de stad van de grote Koning is, ook bij uw hoofd zult gij niet zweren, omdat gij niet één haar wit kunt maken of zwart. Laat het ja, dat gij zegt, ja zijn, en het neen, neen.....(Mt.5:33 e.v.)

Mag je een eed zweren? Als je de woorden van Jakobus die we hebben gelezen en de woorden van Jezus in Matt. 5 serieus neemt, dan kun je maar één conclusie trekken: je mag in het geheel niet zweren. Het staat er toch?

En toch zien we in de praktijk van het leven dat christenen wel degelijk een eed zweren. Bij de rechtbank bijvoorbeeld, of bij de beëdiging van een minister. Er zijn mensen die dan niet zweren maar een belofte afleggen. Maar dat doen ze juist omdat ze niet geloven in een God. Christenen willen juist in zo'n geval hun belofte onderstrepen met het aanroepen van Gods naam als een getuigenis van geloof in de Almachtige God.

Maar doen ze dat dan niet fout? Het staat toch in de bijbel, we hebben het net gelezen? Volgens mensen die hun bijbel 'biblicistisch' lezen is dat inderdaad zo. Biblicisme wil zeggen dat je de bijbel neemt zoals het er staat zònder dat je kijkt naar de context en zònder schrift met schrift te vergelijken. Want als we verder kijken dan deze tekst alleen dan ontdekken we toch ook andere dingen in de bijbel.

De Here Jezus zelf bijvoorbeeld. Nee, niet dat Hij zelf een eed gezworen heeft; maar Hij heeft Zich wel onder ede laten verhoren door de hogepriester Kajafas. Matteus 26: 63,64. Daar zegt Kajafas, tegen Jezus: *Ik bezweer U bij de levende God, dat U ons zegt, of U de Christus bent, de Zoon van God.* En Jezus accepteert dat. Hij zegt niet: Kajafas, je weet dat Ik de eed afwijs. In het geheel niet zweren, heb Ik zelf gezegd; dus hier doe Ik niet aan mee? -- nee, Jezus laat Zich onder ede verhoren -- ongelooflijk: Hij, die de Waarheid in persoon is, aanvaardt de eed, alsof Hij een leugenachtig mens zou zijn; Hij erkent het recht van Kajafas om in zijn functie als hogepriester de eed te vragen.

Of 2 Korinte 1. Daar is het Paulus die een eed zweert; tot twee keer toe zelfs. Wat is

er gebeurd? Paulus had naar Korinte zullen komen, maar hij heeft dat uiteindelijk niet gedaan; en daar zijn ze boos over geworden. Ze zeggen: Die Paulus, die kun je niet vertrouwen?. En in één adem er achteraan: Dan zal die God van hem ook wel niet betrouwbaar zijn?. En dan zweert Paulus een eed. Bij de trouw van God, vers 18. En: Ik roep God aan tot getuige over mijn ziel?, vers 23. Paulus zweert een eed: omdat het Evangelie zelf in het geding is.

En ten slotte, in Openbaring 10, vers 5 tot 7; daar hoort Johannes een engel een eed zweren: De engel hief zijn rechterhand op naar de hemel en zwoer bij Hem die leeft tot in alle eeuwigheden?

Zo komen we dus twee teksten in de bijbel tegen waar staat dat je niet mag zweren, maar ook andere teksten waar wel een eed wordt gezworen.

Hoe zit dat dan: Het mag niet, het mag wel; in elk geval: het gebeurt wel!!

Hier komt het aan op onderscheidingsvermogen. Want je kunt natuurlijk zeggen: Dit klopt niet. Iets kan niet tegelijk wel en niet mogen?. Maar je kunt ook proberen te ontdekken of er misschien een reden is waarom die beide dingen in één en dezelfde Bijbel staan. En die reden is er: absoluut. Daarvoor moet je heel simpel de vraag stellen: tegen wie wordt dit gezegd? Vergelijk het maar even met iemand die verslaafd is geweest aan drank; en die komt bij je en die zegt: Joh, doe me es een borrel. En je kijkt hem aan en je zegt: Amme-nooit-niet. Geen druppel. Helemaal niks. Absoluut verboden!

In de tijd van de Here Jezus maakten ze er in Israël een zootje van als het ging om het zweren van een eed. Waarvoor had God de mogelijkheid gegeven om een eed te zweren? Nou, dat was omdat er zoveel leugen was, en zoveel slechtheid, dat God zei: Je mag, als het nodig is, een beroep doen op Mij om de leugen eronder te houden en de waarheid het te laten winnen. Want Ik wil, zegt God, dat de waarheid het zal winnen. Nou, daarom mocht je een eed zweren.

Wat was er nou gebeurd? De mensen waren gaan sjoemelen met de eed. Ze hadden er een heel ingewikkeld systeem voor bedacht: ?Als je zus zweert, ja, dan zit je er ook echt aan vast, maar als je het nou een beetje anders doet, als je zo zweert, oh, dan kun je er ook zo weer onderuit; dan is je eed niet bindend?. En zo was de eed zelf onderdeel geworden van de leugen. Je moest er zo ongeveer voor doorgeleerd hebben om te weten wanneer iemand nou echt de waarheid sprak, en wanneer hij er al zwerend net zo hard op los loog als zonder eed.

Dat was er aan de hand. En dan komt Jezus. En Hij spreekt tot mensen die in die wereld leven. En Jacobus schrijft z'n brief; aan Joden-christenen; mensen die er aan gewend waren dat er zo gerommeld werd met de eed.

En dan zegt Jezus, en dan schrijft Jacobus: Je houdt je er buiten! Je doet er niet aan mee. Helemaal niet zweren; op geen enkele manier; ook niet een klein beetje. Dat hele zweren van een eed is zo misbruikt, dat je er als kind van God niet meer op een goeie manier mee om kunt gaan?.

Net zo dus als die ex-verslaafde, aan wie je echt geen druppel alcohol moet geven.

Maar betekent dat dan dat je dus nooit en nergens ooit nog een beroep mag doen op God om de waarheid het te laten winnen van de leugen? Dat is biblicisme. Je voelt wel: zo is het niet. Dan gooi je alles op één hoop; dan onderscheidt je niet tegen wie en wanneer iets in de Bijbel is gesproken.

Kunnen we ook godvrezend bij de naam van God zweren?? Antwoord: Ja, dat kan wel. En het mag ook. Want God wil, nog steeds, ook in de tijd waarin wij leven, meehelpen om de waarheid het te laten winnen van de leugen. Daarvoor mag je een beroep doen op Hem, De Waarheid.

Het gaat vandaag in dit gedeelte dus eigenlijk meer over de manier waarop je de Bijbel leest. Hoe moet je de Bijbel lezen? Hoe moet je lijnen doortrekken, van toen, naar nu? En dan willen we maar één ding: blijven in de lijn van God, doen wat Hij wil. Maar hoe dat er dan uit ziet, wat je wil en moet, en wat je niet moet, dat is soms best wel moeilijk.

En één van de dingen die je dan moet meenemen dat is: als je iets leest in de Bijbel, wil je dan goed kijken in wat voor tijd, tegen wie, en in welke omstandigheden iets gezegd is. Want je kunt niet zomaar alles uit de Bijbel in één moeite overplanten naar onze tijd.

God spreekt; jazeker. En Hij doet dat ook vandaag; ook hier. Maar we moeten wel heel ons hart en heel ons verstand inschakelen om te verstaan wat de Here zegt. Onderscheidingsvermogen dat hebben we nodig. En daarmee wil ik ook eindigen: met een woord van de apostel Paulus, uit Filippenzen 1: *Dit bid ik, dat uw liefde nog steeds meer overvloedig moge zijn in helder inzicht en alle fijngevoeligheid, om te onderscheiden waarop het aankomt? Amen.*